

ÅRSPLAN 2023-2024

MELSOMVIK BARNEHAGENE

BARNAS HUS

TREKANTEN BARNEHAGE

INNHOLD

1.	fakta om barnehagen	3
2.	hva er en årsplan	4
3.	barnehagenes overordnede mål	4
	lov om barnehager - §1. formål (2017):	5
	forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017) – kapittel 1 barnehagens verdigrunnlag	5
4.	barnehagens innhold	5
	barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg	5
	barnehagen skal ivareta barnas behov for lek	7
	barnehagen skal fremme danning	7
	barnehagen skal fremme læring	8
	Barnehagen skal ha et godt psykososialt barnehagemiljø	9
	barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap	10
	barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk	11
	barnehager med samiske barn	12
5.	Spesielle innsatsområder for vår barnehage	13
6.	tenk sammen	15
7.	medvirkning i planleggingsarbeidet	16
	barneperspektivet	16
	foreldreperspektivet	16
8.	planlegging, vurdering og dokumentasjon og progresjon	18
9.	overganger	19
	ny i barnehagen	19
	overganger innad i barnehagen	19
	overgang barnehage - skole	20
10.	viktige datoer og merkedager	20

TREKANTEN BARNEHAGE
 Fjellyveien 2
 33 29 56 50
 Krabba, 409 17 712
 Sjøstjerna, 409 13 123
 Tonje.Loilegard.Sjobakken@Sandefjord.kommune.no
www.sandefjord.kommune

BARNAS HUS BARNEHAGE
 Solnesveien 6
 33 29 56 10
 Skippergruppa, 409 37 668
 Losgruppa, 966 92 271
 Tonje.Loilegard.Sjobakken@Sandefjord.kommune.no
www.sandefjord.kommune

FORORD

Betydningen av tidlig innsats og et forebyggende pedagogisk perspektiv

I kommunalområdet Kunnskap, barn og unge (KBU) jobber vi etter en felles målsetting som omhandler at «Alle barn og unge skal sikres en god oppvekst, og gis likeverdige muligheter til å gjennomføre det videregående opplæringsløpet». Målsettingen skal bidra med å sikre at alle tjenester innenfor kommunalområdet jobber i samme retning for de barn og unge vi har ansvar for. Skal vi lykkes med målsettingen vår er det viktig at arbeidet vårt har fokus på tidlig innsats i alle ledd.

Barnehage er en viktig aktør i vårt demokratiske samfunn og en nøkkelfaktor for å lykkes med tidlig innsats for barn og familier. Tidlig innsats handler om å gi hjelp så tidlig som mulig i et menneskes liv. Det vil si både tidlig i alder, men også tidlig i et forløp. Med tidlig innsats kan vi unngå at vansker blir unødvendig store og at det oppstår tilleggsvansker. I kommunalområdet KBU har vi vært gjennom første året av implementering av prosjekt «Tenk sammen». Prosjektet skal bidra til at det blir kortere linje mellom behov og hjelp for dem som trenger det.

I barnehage betyr blant annet tidlig innsats at vi skal planlegge vårt pedagogiske arbeid med et forebyggende blikk på hva barn trenger i deres hverdag. Ansatte i barnehagen bruker sin kompetanse på barns utvikling for å tilrettelegge best mulig for alle barns dannelses- og utviklingsbehov. Dette gjelder både på individ- men også på gruppenivå.

Enkelte ganger kan barnehagen ha behov for å veiledes på dette arbeidet. Da er det fint at vi har «Tenk sammen» som system som bidrar med å sikre at barnehagens personale får nødvendig veiledning av ulike faginstanser når det er behov. Det bidrar med å sikre at vi gir et godt tilrettelagt barnehagetilbud til barna i våre barnehager.

Vi har et økt fokus på å motarbeide alle former for krenkelser av barn. Dette er i tråd med nasjonale- og lokale føringer som krever at barnehage skal sikre et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Forskning viser at barn trenger nettopp det trygge grunnlaget for å være åpen for videre danning og utvikling. For at vi skal lykkes med vårt pedagogiske arbeid i barnehagen er det grunnleggende å sikre at barnehagen er en trygg og god arena for alle barn. Barnehagens pedagogiske arbeid skal gjenspeile de grunnleggende holdningene i å sikre et trygt og godt barnehagemiljø, basert på demokratiske verdier.

Vennlig hilsen

Annemarte Meland Bekkevold
Seksjonsleder barnehage

1. FAKTA OM BARNEHAGEN

Melsomvik barnehager består av to kommunale barnehager; Barnas Hus og Trekanten. Trekanten er et småbarnshus med barn i alderen 0 – 3 år. Barna er fordelt på 2

avdelinger; Krabba og Sjøstjerna. Til våren vil barna som skal over til Barnas Hus samles i en egen gruppe, "Matrosgruppa", hver uke. Barnas Hus er et storbarnshus med barn i alderen 3 – 6 år. Barna er fordelt på 2 avdelinger kalt Losgruppa og Skippergruppa. Barna deles inn i grupper etter alder. 2020 barna er Matroser, 2019 barna er Maskinister og 2018 barna er Kapteiner. Vi starter opp med aldersinndelte grupper i løpet av høsten. Dette for å utvikle en tilhørighet og fellesskap innad i aldersgruppene, og på tvers av avdelinger.

Barnehagenes satsningsområder er **relasjon, lek og natur**. Disse tre områdene vil være overordnet i alt arbeid vi gjør i barnehagen. Med trygge og gode relasjoner skaper vi grobunn for god utvikling, lek og vennskap. Dette gir barna mange gode arenaer for lek, læring og utvikling av sosial kompetanse. Naturen som ramme skaper et miljø for undring og mestring ut ifra eget ståsted. Dette gjelder motorisk så vel som utvikling av seg selv som individ. Vi vil gi en bredere og mer utfyllende beskrivelse av hvordan vi arbeider med satsningsområdene lenger ut i denne årsplanen.

Dette barnehageåret fortsetter hele barnehagen med å ha et felles litteraturprosjekt som utgangspunkt for prosjektarbeid. Prosjektet vil ta utgangspunkt i satsningsområdene og fagområdene i Rammeplanen. Vi kommer til å bruke ulike møtearenaer til inspirasjon, refleksjon og erfaringsdeling. Dette mener vi også vil være en god måte å styrke fellesskapet innad, og mellom de to barnehagene.

Melsomvik barnehager har felles styrer og gjennomfører det meste av personalarbeidet i fellesskap. Husene er partnerbarnehager for Universitetet i Sørøst – Norge, barnehagelærerutdanningen. Dette betyr at barnehagene gjennom hele året kan ta imot studenter i ulike perioder.

Vi har også et nært samarbeid med ungdomsskoler og videregående skoler og vil derfor i perioder ha elever utplassert hos oss.

2. HVA ER EN ÅRSPLAN

Årsplanen skal vise hvordan den enkelte barnehage vil omsette rammeplanens formål og innhold og eiers lokale tilpasning til pedagogisk praksis.

Årsplaner i Sandefjords kommunale barnehager bygger på:

- Lov om barnehager (2017)
- Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)
- FN' bærekraftsmål 3 og 4; God helse og livskvalitet og God utdanning
- Standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud i Sandefjord kommune
- Standard for tilvenning i Sandefjord kommune
- Plan for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø i Sandefjord kommune
- Tenk sammen i Sandefjord kommune
- Forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager

3. BARNEHAGENES OVERORDNEDE MÅL

Barnehagenes overordnede mål er styrt av nasjonale mål formulert i lov om barnehager og rammeplan for barnehager.

LOV OM BARNEHAGER - §1. FORMÅL (2017):

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannings som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

[Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)

FORSKRIFT OM RAMMEPLAN FOR BARNEHAGENS INNHOLD OG OPPGAVER (2017) – KAPITTEL 1 BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannings som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannings skal ses i sammenheng.

[Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver - Lovdata](#)

4. BARNEHAGENS INNHOLD

Rammeplanen sier at barnehagenes årsplan blant annet skal vise hvordan barnehagen jobber med omsorg, lek, dannings og læring, og i våre barnehager velger vi også å ta med rammeplanens fokus på å fremme vennskap og fellesskap, samt kommunikasjon og språk.

Rammeplanens fagområder med hva barnehagen skal bidra til og hva personalet skal, er underlag for hvordan barnehagene planlegger arbeid med barnehagens innhold

BARNEHAGEN SKAL IVARETA BARNAS BEHOV FOR OMSORG

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehage skal aktivt legge til rette for

omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandling.

Dette handler om voksenrollen og forståelse av barnas behov og utvikling, og i Melsomvik barnehagene betyr dette:

Vi skal ta utgangspunkt i at omsorg er et begrep som henger tett sammen med de voksnes væremåte og som forplikter oss til å tone oss inn på barnas følelsesmessige behov. Vi skal være profesjonelle omsorgsmodeller som anerkjenner og yter god omsorg til alle barn. Det viktige er at den som mottar omsorg selv opplever handlingen som omsorg.

Dette innebærer at personalet skal:

- Være fysisk og psykisk tilgjengelig for barn og være trygge baser for barn som trenger oss.
- Tilrettelegge for en god og trygg start i barnehagen gjennom å ha faste tilknytningspersoner som er nær barnet den første tiden.
- Være nær i omsorgen, men også gi mulighet for avstand ved at barna veiledes ut mot andre.
- La barna få bruke egne overgangsobjekter i barnehagen for å skape en trygg overgang mellom barnehage og hjem.
- Møte alle barn og foreldre ved å si hei og bruke barnets navn.
- Være aktive og interesserte voksne som viser interesse for det barnet er opptatt av gjennom blikk, språk og kroppsspråk.
- Være bevisste på hvordan vi møter barnet i relasjonen. Vi skal være sensitive og varme voksne som anerkjenner alle barnets følelser. Vi skal hjelpe barnet å sette ord på følelsene sine, trøste og være sammen med de i følelsene sine.
- Oppmuntre barna til å være omsorgsfulle mot hverandre ved å sette ord på positive handlinger barna gjør.
- Være bevisst på at vi som voksne er gode rollemodeller for barn i arbeidet med inkludering og fellesskap. Dersom barn opplever krenkelser eller mobbing skal vi håndtere, stoppe og følge opp dette ut ifra «Plan for et godt psykososialt barnehagemiljø i Sandefjord kommune».
- Utvikle vår kunnskap om relasjoner ved å delta i refleksjoner på avdelingsmøter, ha erfaringsdeling blant personalet, eller delta på ulike kurs/foredrag som blir tilbudt. Sandefjord kommune tar utgangspunkt i «Trygghetssirkelen» i sin standard for tilvenning i barnehager. Denne blir et nyttig verktøy inn i arbeidet med å reflektere over egen praksis.

BARNEHAGEN SKAL IVARETA BARNAS BEHOV FOR LEK

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek- alene og sammen med andre.

I Melsomvik barnehagene betyr dette:

Gjennom gode lekemiljøer jobber vi for å fremme og utvikle leken. Leken kjennetegnes av at den er lystbetont, indremotivert, kreativ, den preges av gjentakelser og den bidrar til læring og utvikling. Det er i leken at barn utvikler sin sosiale kompetanse. De barna som mangler lekekompetanse og som har dårlig språk – og kommunikasjonsferdigheter, står i fare for å falle utenfor leken og fellesskapet. Det blir derfor avgjørende at de ansatte i barnehagen legger til rette for at alle barn får positive erfaringer og mestringsopplevelser i leken.

Dette innebærer at personalet skal:

- Tilrettelegge det fysiske miljøet ute og inne slik at det stimulerer til variert lek.
- Følge opp Sandefjord kommunes satsning på FLEKS – fysisk lek i barnehagen. Dette skal være synlig i barnehagens planer og aktiviteter.
- Være der barna er og ha fokus på at alle har noen å leke med.
- Gi tid og rom til lek som et viktig ledd i en pedagogisk hverdag, og bidrar til verdifull relasjonsbygging mellom barn - barn og barn - voksne.
- Delta, være deltakende, men vite forskjell på når vi skal bryte inn og når vi ikke skal bryte inn.
- Legge til rette for ulike utfordringer basert på det enkelte barnets premisser fordi barns lek utvikler seg i takt med barnets utvikling.
- Utvikle et felles «språk» når vi snakker om lek slik at vi vet når og hvordan vi skal verne, utvikle og støtte leken til barna.
- Hjelp barn å sette ord på å tolke det som skjer rundt dem i leken.
- Starte prosjekter ut ifra det som barna er opptatt av for å skape felles opplevelser som igjen skaper felles muligheter for lek.
- Bruke naturen aktivt som lekearena.

- Utvikle sin kunnskap om lek, lekemiljøer, og voksenrollen i lek ved hjelp av faglitteratur og gjennom å systematisk reflektere over egen praksis ut ifra «Standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud i Sandefjord kommune».

BARNEHAGEN SKAL FREMME DANNING

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer».

I Melsomvik barnehagene ser vi på danning på følgende måte:

Det er den voksnes rolle og bevisste holdning til omsorg, lek og læring som er avgjørende for at dannelsesprosessene skal bli gode. Dannelsesprosessen knyttes til evnen å reflektere over seg selv, egne holdninger og væremåter. Danning har både et her – og nå perspektiv og et fremtidsperspektiv. Det handler om å ta ansvar for seg selv, for andre og for miljøet, og å omsette ordene til handling. Danning handler om møtene mellom oss som mennesker. Det er i samhandlingen med andre at barna utvikler sin identitet, selvfølelse og sin følelse av betydning. Dannelsesperspektivet skal vise barn at de har en stemme og at de blir lyttet til. Det å bli seg selv, og å gjøre seg selv synlig for seg selv og andre, er en livslang prosess. Mens vi stadig utvikler oss, er vi. Vi både *er* og skal *bli* på samme tid.

Dette innebærer at personalet skal:

- Lage felles rammer i hverdagen med blant annet samlinger, rutiner for påkledning etc.
- Skape felles opplevelser med utgangspunkt i prosjekter ut ifra barnas egne interesser.
- Være voksne som er vennlige, men også bestemte inn i relasjonen med barn.
- Anerkjenn barns følelser og veilede de i ulike situasjoner.
- Systematisk reflektere over hva det vil si å være en anerkjennende voksen med evne til å metallisere. Å metallisere er å se seg selv utenifra og den andre innenfra og kunne trekke mening ut av det.
- Gi barna erfaringer med å være del av et sosialt fellesskap. Dette betyr å vente på tur, dele, ta hensyn til hverandre, lytte til andre og gi uttrykk for egne meninger. Noen ganger har vi fokus på et barn i samling, men opplevelsen er felles. Vi skal høre alle barns «stemmer», også de som ikke blir forstått verbalt.
- Lære barn at det er mange måter å reagere på. Følelser er greit, men ikke alle handlinger.
- La barna delta i hverdagen i ulike gjøremål som påkledning, hente mat etc. Her kan de få mestring og utfordringer etter alder og evne.
- Støtte barn i det de klarer og mestrer. Vi anerkjenner det de gjør, og vi gir tydelige tilbakemeldinger med utgangspunkt i ferdigheter og styrker. Dette kjennetegner det å være autoritative voksne.

BARNEHAGEN SKAL FREMME LÆRING

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

I Melsomvik barnehagene betyr dette:

Vi ser på læring som noe som skjer i det daglige samspillet med andre gjennom hele dagen og i alle situasjoner. I barnehagen er læring nært knyttet til omsorg, lek og danning hvor barns medvirkning er en sentral faktor. Barn er sosiale aktører som selv bidrar til egen og andres læring gjennom lek og samhandling med jevnaldrende.

Barn lærer med hele seg; - ved bruk av kropp og sanser, gjennom lek, erfaring, interesse, utforskning og mestring. Læring handler om vår evne til å ta vare på våre erfaringer og anvende disse i framtidige sammenhenger. Barnas undring må møtes på en utforskende og utfordrende måte slik at de kan strekke seg etter nye mål, samtidig som de opplever mestring. Progresjon i barns læring forutsetter at voksne har grunnleggende kunnskap om barns utvikling og god kjennskap til det enkelte barnet.

Dette innebærer at personalet skal:

- Gi barna utfordringer, støtte og bekreftelse på at de prøver i hverdagssituasjoner og i planlagte aktiviteter. På samme tid skal vi gi de tid og mulighet for å observere og gjøre seg nye erfaringer.
- Undre oss og å utforske sammen med barna i spontane aktiviteter eller gjennom ulike prosjekter ute og inne.
- Filosofere og sette ord på opplevelser sammen med barna.
- Skape læringsglede ved å anerkjenne og glede oss sammen med barnet. Vi skal støtte og oppmuntre barna til å mestre. Gode mestringsopplevelser er med på å skape et positivt selvbilde.
- La barna finne egne svar. Å lære er ikke bare fasiter, men også fantasi. Dette gjør vi ved å være bevisste på å stille åpne spørsmål som innbyr til undring og utforsking.
- Bruke skogen som leke og læringsarena. Her ligger det naturlig til rette for utfordringer ut ifra sitt eget ståsted.
- La barna utforske og bruke nysgjerrigheten sin i naturen. Dette krever voksne som er engasjerte og vet når de skal lede, gå ved siden av, eller gå litt etter.
- Gi barna erfaringer med forandringer i naturen gjennom årstider som gir en gryende kjennskap til livets syklus. Vi skal gi barna mange varierte naturopplevelser ved å være ute i all slags vær. De skal få erfaring med, og kjennskap til småkryp, planter, fugler og dyr.
- La barna få erfaringer med å bruke ulike estetiske virkemidler og materialer.
- La barna få oppleve og lære ved å bruke alle sansene.
- Kontinuerlig reflektere over egen praksis som rollemodeller i barns læringsprosesser.

BARNEHAGEN SKAL HA ET GODT PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ

Barnehagens ansvar å legge til rette for og sikre at alle barn i barnehagen har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø er tydelig uttrykt og presisert i barnehageloven fra 2021. Dette innebærer nulltoleranse for krenkelser og å drive forebyggende arbeid (§41), plikt til å sikre at barnehagebarn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (§42-aktivitetsplikten) samt skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn (§43). (lov om barnehager, 2017)

1.januar 2021 kom det endringer i barnehageloven. Disse endringene uttrykker hvordan barnehagen skal ha nulltoleranse mot krenkelser og mobbing og at barn i større grad skal bli hørt i saker som gjelder dem. I tillegg sier endringene i loven noe om at barnehagen skal ha tydelige rutiner for å oppdage, undersøke og iverksette tiltak rundt krenkelser. Barnehagen skal også ha klare rutiner for hvordan de skal arbeide med å forebygge krenkelser. Forebyggende arbeid er nedfelt i barnekonvensjonen fra FN og under temaet om Livsmestring og helse i Rammeplanen 2017. Dette er noe vi allerede arbeider med, og vil fortsette med.

Personalet ønsker mer kompetanse på dette området og vil fra og med høsten 2021 og frem til desember 2023 delta i et nettbasert undervisningsopplegg fra Høgskolen i Innlandet, "Inkluderende barnehagemiljø og krenkelser". Dette nettstudiet har som formål å utvikle kompetansen hos barnehagepersonalet, barnehageeier og barnehagemyndighet slik at barnehagen oppfyller sin plikt i tråd med barnehageloven til å:

- Ivareta barnas behov for omsorg
- Lære barn å ta vare på seg selv og andre
- Bidra til trivsel
- Være et trygt sted for fellesskap og vennskap
- Motarbeide alle former for diskriminering.

Nettstudiet er en barnehagebasert kompetanseutvikling som betyr at hele personalet i barnehagene skal delta. Hensikten med studiet er å utvikle barnehagens samlede kunnskaper, holdninger og ferdigheter. Når studiet er ferdig er det vårt ønske at vi har nådd "optimal tilstand":

"I vår barnehage arbeider vi kontinuerlig og systematisk med å fremme et trygt og inkluderende barnehagemiljø, og med å oppdage, undersøke og forebygge alle former for krenkelser. Vi stopper krenkelser og følger opp med egnede tiltak helt til barna opplever at de har et trygt og inkluderende miljø."

Vi har siden oppstart av barnehageåret 2021-2022 fått mer kunnskap om regelverket og hvilket ansvar vi har for å avdekke og forebygge krenkelser og mobbing. I tillegg har vi fått mer kunnskap om barn som enkeltindivid, og barn som en del av en gruppe. Denne høsten skal vi ha fokus på hva vi som personal skal gjøre for å forebygge mobbing og krenkelser, samt hvordan få til gode samarbeid i saker hvor det foreligger en mistanke om krenkelser. Sandefjord kommune har utarbeidet "Plan for et godt psykososialt barnehagemiljø", og denne skal vi bruke som et verktøy i dette siste halvåret av studiet. Vi opplever at det å delta i dette studiet gir oss som personalgruppe verktøy for å bygge gode rutiner for å forebygge og håndtere krenkelser og mobbing i hverdagen. Erfaringene med at alle deltar på det samme er at vi som personalgruppe blir mer bevisste og får mange muligheter til å reflektere sammen rundt egen praksis i hverdagen. I dette barnehageåret skal vi få mer kunnskap om barns utvikling, sosiale prosesser i barnegrupper og konkrete verktøy for hvordan vi skal håndtere krenkelser dersom de oppstår.

Vi fortsetter med å inkludere det nettbaserte studiet inn som en del av alt arbeidet vi gjør i barnehagen. Dette erfarer vi skaper en sammenheng mellom litteraturprosjektet og alle andre små og store prosjekter vi har i hverdagen.

BARNEHAGEN SKAL FREMME VENNSKAP OG FELLESSKAP

«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal legge aktivt til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og de å ta hensyn til andres behov.

I Melsomvik barnehagene fremmer vi vennskap og fellesskap på følgende måte:

- Legge til rette for mye tid til lek.
- Skape ulike lekemiljøer slik at alle har mulighet til å finne sin plass.
- Gi barna felles opplevelser gjennom små og store prosjekter. Disse prosjektene tar utgangspunkt i det barna er opptatt av. Felles fokus skaper rammer som gir gode muligheter til å få gode fellesskap.
- Stille spørsmål og innby til undring ved å bruke spørsmål med hva, hvordan, hvem og hvilken.
- Være tålmodige og la barna være i prosjekter og lek over lengre tid. Gjentakelser gir grobunn for forståelse, mestring og utvikling av en sunn selvfølelse.
- Lære å akseptere og respektere ulikheter, både meninger, tanker og følelser. Vi bruker mangfoldet på avdelingen som en ressurs.
- Oppmuntrer barn til å hjelpe hverandre og anerkjenner initiativene deres. Solidaritetsarbeid starter på avdelingen.
- Jobbe med tidlig innsats ved at også de minste lærer å sette ord på og akseptere følelser, si stopp og sette egne grenser. Dette er en arbeidsmetode som vi ser kan forebygge krenkelser, mobbing og utjevne sosiale forskjeller. Innholdet og planer for dette arbeidet styres av "Plan for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø" utarbeidet av Sandefjord kommune.
- Utvikle vår kompetanse om gruppedynamikk i barnegrupper og hvordan vi kan påvirke og arbeide med barns sosiale samspill. Både i et forebyggende perspektiv, men også når den sosiale samhandlingen kan oppleves utfordrende.
- Ansvar for å møte barn som likeverdige individer og fremme det gode i alle barn. Vi skal være oss bevisst vår makt i relasjoner med barn. Vi bruker veilederen «Barns trivsel – voksnes ansvar» (UDIR) som et arbeidsverktøy og som utgangspunkt for refleksjon over egen praksis.
- Reflektere og implementere kjernekomponentene i «Standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud i Sandefjord kommune» rundt dette emnet.

Barnehagen er en viktig arena for å skape vennskap, fellesskap og gi mulighet for å inkludere alle. Å ha noe å være sammen om, skaper trygghet og tilhørighet. Samtidig gir det grobunn for lek, glede, mestringslyst, samarbeid og vennskap. Barnehagen skal gi barna felles erfaringer og synliggjøre verdien som ligger i det å være en del av et fellesskap. Fellesskapet forbereder barna på delaktighet i det samfunnet de er en del av. Vi ønsker å være barnehager som har fokus på muligheter og styrker hos det enkelte barnet. Gode verdier og holdninger skal gjenspeiles i våre handlinger gjennom hele barnehagehverdagen.

For å kunne være deltaker i dette samspillet er sosial kompetanse en forutsetning. Vi forstår sosial kompetanse som den evnen vi har til å samhandle positivt med andre mennesker. Vi ønsker at alle barn skal føle seg verdsatt og respektert. I barnehagen består barnegruppene av barn med ulike alder, ulikt kjønn, ulike utvikling, ulike familiekulturer, ulike språk og fra ulike religiøse og etniske grupper. Dette mangfoldet må vi ta hensyn til, og jobbe med, slik at vi synliggjør at hvert enkelt barn har sin egenverdi i bare det å være seg selv.

BARNEHAGEN SKAL FREMME KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

«Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og helhetlig språkutvikling».

I Melsomvik barnehagene fremmer vi kommunikasjon og språk på følgende måte:

- Legge til rette for at alle barn involveres i samspill og samtaler ved å språksette det vi ser og opplever i barnehagen. Dette er med på å skape forståelse og sammenheng for barna.
- Legge vekt på både den verbale og den non – verbale kommunikasjonen som er viktig for å utvikle et godt muntlig språk. Vi ser på muligheten til å bruke, og å utvikle, sitt eget språk som inkludering, og vi bruker ASK, konkrete, bilder og tekst som et felles utgangspunkt.
- Bruke rim, sang, regler, bøker og litteratur i det daglige arbeidet.
- Være aktive språkbrukere som er bevisste på vår rolle som språklige forbilder. Vi skal jevnlig, og systematisk reflektere over egen praksis slik at vi hele tiden utvikler oss på dette området.
- Gi barn med et annet språk enn norsk hjelp til å bli inkludert uavhengig av hvor godt de behersker det norske språket. Vi skal legge til rette slik at det enkelte språket blir synlig og at barnet identifiserer seg både med sitt eget og det norske språket.
- Implementere og reflektere over kjernekomponentene i «Standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehage tilbud» slik at vi får et godt og utviklende språkmiljø for alle barn. Også de som vi ser har utfordringer.

Språk og språkmiljø i barnehagen er et satsningsområde på nasjonalt og lokalt plan, og inngår i alle deler av rammeplanen. «Standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehage tilbud i Sandefjord kommune» sier at alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og helhetlig språkutvikling. Videre sier den at språk danner grunnlaget for sosiale relasjoner, livsmestring og deltakelse i fellesskapet.

BARNEHAGER MED SAMISKE BARN

Samiske barn i barnehage skal få støtte til å bevare og utvikle sitt språk, sin kunnskap og sin kultur uavhengig hvor i landet de bor. Innholdet i barnehage tilbudet til samiske barn utenfor samiske distrikt skal tilpasses barnas samiske bakgrunn. Dette innebærer at samiske barn og foreldre har rett til å forvente at personalet har kjennskap til, og legger vekt på, at også den samiske kulturen skal være en del av barnehagens innhold. Det skal legges til rette for at barna også kan få møte samisk språk.

I Melsomvik barnehagene synliggjør vi samisk språk og kultur ved å markere Samefolkets dag. I forarbeidet til denne dagen så gjør barn og voksne seg kjent med sameenes historie, språk, sang - og matkultur. Hvert år danser vi BLIME dansen, og lar oss inspirere til å prøve å lære oss den samiske versjonen.

5. SPESIELLE INNSATSOMRÅDER FOR VÅR BARNEHAGE

RELASJON, LEK OG NATUR

Relasjoner:

Gode relasjoner er viktig for alt som skjer i et barns utvikling. Dette være seg relasjoner mellom barn og voksen og relasjoner barn imellom. Kvaliteten på relasjonene og samhandlingen er særlig viktig for kvaliteten i barnehagen. Gode relasjoner skaper tilknytning, trygghet og trivsel. I tillegg vil gode relasjoner fremme et positivt selv bilde og det er en forutsetning for læring. Vi vil bruke «Trygghetssirkelen» (bilde s. 7) inn i refleksjonsarbeidet vårt slik at vi hele tiden reflekterer og utvikler vår kompetanse med det å være i relasjoner.

Barn med gode relasjoner til voksne og andre barn bruker energien sin til utforskning, lek og mestring. Dette gir barn gode opplevelser, samtidig som det gir mulighet for vennskap, og det å være en del av et fellesskap. Gjennom mangfoldet fellesskapet representerer utvikler barnet flere sider av seg selv. Det er alltid den voksne som har ansvaret for relasjonene i barnehagen. Dette betyr at det er de voksne som må justere seg ift. det enkelte barn. I denne justeringen utvikles barnets kompetanse på hvilke uttrykk som er hensiktsmessig i ulike situasjoner.

Lek:

Vi mener det er klare sammenhenger mellom gode relasjoner og god lek. Lyst og mulighet til å leke forutsetter gode og trygge relasjoner. I leken skaper man opplevelser, vennskap og fellesskap som er med på å utvikle relasjonene videre. Leken innbyr til et likeverdig samspill med jevnaldrende. Det oppleves som lystbetont og kan være bearbeiding av eget liv. Alt dette skjer i samspill med andre. Barns lek utvikler seg i takt med barnets utvikling og det er den voksnes ansvar å legge til rette for, og verne om leken.

Lekekompetanse har sammenheng med utvikling av språkferdigheter, og opplevelsen av å være inkludert eller ekskludert i fellesskapet. Det er derfor det blir så viktig for oss å jobbe for nærværende voksne som både har kompetanse på hvordan delta i lek, men også når man skal trekke seg ut. Leken har en egenverdi, og dette vil vi ta vare på i et samfunn som utvikler seg i stor fart. Verdier som vennskap, fellesskap, omsorg og glede er noe vi aktivt vil jobbe for inn i leken. Å ta lek på alvor betyr også å bruke lek som metode i mer voksenstyrte sammenhenger.

Natur:

Gode relasjoner skaper god lek som igjen skaper gode relasjoner. Naturen som arena rammer denne leken og dette fellesskapet inn. En viktig forutsetning for å benytte naturen som leke – og læringsarena er de voksnes motivasjon, inspirasjon og holdninger til mulighetene i naturen. I naturen lærer barna med hele seg og hele sanseapparatet blir aktivert og stimulert. Barna får varierte motoriske utfordringer og opplever mestringsfølelse ut fra eget ståsted. Naturen innbyr til undring blant barn og voksne over fenomener og forandringer. Dette tror vi igjen skaper en omsorg for naturen som er med på å skape et bærekraftig fellesskap som tar vare på hverandre og naturen. I naturen er det en følelse av åpenhet, og rammene er det vi selv som lager. Her kan barna ta i bruk naturmaterialer i lek og utforskning. Dette stimulerer barnas fantasi og kreativitet

og det fremmer språkutvikling. Barna må bruke språket mer aktivt uten ferdigproduserte og definerte leker og de «opplever» begreper med hele kroppen. Det å være en engasjert og nysgjerrig voksen sammen med barn i naturen er en stor og mangfoldig opplevelse. Å være engasjert betyr at vi alltid er bevisst på hvordan vi snakker om vær og andre naturfenomener, og det å bruke merkedager som mulighet for å undre seg over disse forandringene. Engasjert er også å inspirere til å være i naturen ved å gå foran og vise muligheter og måter å være med naturen. Dette må også være synlig i holdninger og kroppsspråk slik at vi «gjør» naturen til en positiv opplevelse for alle barn.

LITTERATURPROSJEKT

Fra barnehageåret 2021-2023 har barnehagene dypdykket i Anna Fiske sitt forfatterskap. Vi har brukt «Følelsesbiblioteket», myldreboker og mange andre bøker som vi har hatt tilgjengelig. I tillegg har vi også brukt litteratur fra andre forfattere. Mange barn har tatt med egne bøker til barnehagen som vi har lest for hele barnegruppen. Det har vært spennende å se hva de enkelte barna er opptatt av og det har gitt oss mange gode lesestunder. Personalet har lest ved måltidet, i samlingsstund, i smågrupper og i større grupper. Vi har også hatt uformelle lesestunder her og nå. Vi opplever at bøkene til Anna Fiske har vært spennende og at det å utforske de sammen har vært berikende og morsomt for både barn og voksne.

Barnehageåret 2023-2024 vil vi fremdeles fortsette med felles litteraturprosjekt. Vi skal gjøre oss kjent med forfatteren Veronica Salinas og spesielt hennes 4 bøker hvor hun tar opp temaer som utenforskap, redsel og det å finne sin egen stemme. Veronica Salinas er også opptatt av hvem vi er som voksne i møte med barn og litteratur. Derfor skal vi dette barnehageåret jobbe med voksenrollen og hvem vi er som formidlere. Hovedtemaet i disse bøkene handler om solidaritet og vi vil utvikle oss som formidlere med tanke på å skape felles opplevelser som vi igjen tenker skaper solidaritet. I dette arbeidet skal vi bruke kreativitet, fantasi og spesielt bruke de 3 satsningsområdene til barnehagen for å dra dette inn i alt vi gjør. Det å kunne bruke litteraturprosjektet som metode gjør det mulig å samle alt arbeidet i barnehagen inn i dette prosjektet. Dette mener vi har gitt både barn og ansatte en større følelse av sammenheng. Arbeidet med «Inkluderende barnehagemiljø og krenkelser» er, og vil fortsatt bli en naturlig del av dette litteraturprosjektet. Mye av rammene er allerede lagt fra Høgskolen i Innlandet, men samtidig har dette gitt oss mange muligheter til å bruke den nye lærdommen i praksis inn i litteraturprosjektet.

Målet for litteraturprosjektet er fremdeles tredelt og har fokus på prosesser innad i barnegruppen slik at alle barn får oppleve fellesskap og får positive relasjoner. Samtidig vil vi utvikle den kollektive kompetansen i personalgruppen.

- Alle barn skal oppleve å bli lest for og oppleve glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale.
- Personalet skal utvikle sin kompetanse på «Inkluderende barnehagemiljø» for å videreutvikle sin relasjons - kompetanse, og for å kunne forebygge krenkelser.
- Personalet som gruppe skal utvikle sin kunnskap på det å drive systematisk utviklingsarbeid med begrepet «solidaritet» som et utgangspunkt.

Dette innebærer at personalet skal:

- La barna medvirke inn i prosjektets forløp.

- Ha fokus på prosessene i prosjektet og ikke resultatet.
- Arbeide med bøkene slik at vi har et felles utgangspunkt. Likevel tenker vi at det er et stort handlingsrom for hvordan vi velger å jobbe med boken inn i barnegruppene på småbarnshuset, storebarnshuset og innad på avdelingene.
- Bruke mulighetene dette prosjektet gir for å møtes til samtaler og undring. Dette kan være samtaler mellom barn, samtaler mellom barn og voksen, og samtaler mellom voksne.
- Personalet skal utforske ulike måter å formidle litteratur på slik at de får større kunnskap om hvordan de kan dra barna inn i bøkens verden.
- Dele erfaringer innad i personalgruppa og mellom husene slik at vi kan bruke hverandres erfaringer til videre refleksjon og utvikling.
- Bruke prosjektet som en metode slik at det skapes sammenheng mellom små og store prosjekter, samt lokale og sentrale styringsdokumenter.
- Bruke prosjektet som en mulighet til å implementere rammene fra "Standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehage tilbud i Sandefjord kommune" for barnehagene som en lærende organisasjon.

6. TENK SAMMEN

Tenk sammen er en arbeidsmåte i Sandefjord kommune som innebærer at alle som jobber med barn, unge og familier skal sette barn og unge i sentrum, slik at de som trenger det får enklere tilgang til på hjelp, bedre hjelp, og dermed få en større sjanse til å lykkes med å nå sine egne drømmer og mål. Dette innebærer et utvidet, tydelig og godt samarbeid om barnets beste med barnets familie og alle på laget rundt barnet. Dette betyr at vi skal samhandle på tvers og bygge gode rutiner og gode samarbeidsrutiner.

I Melsomvik barnehagene har vi som en del av Sandefjord kommune fokus på tidlig innsats når det gjelder å støtte barns utvikling og veilede foreldre dersom vi opplever at familien utfordres i sitt samspill. Vi gjør dette i tett samarbeid og dialog med foreldre. Vi skal dokumentere eventuelle tiltak og avtaler som gjøres med foreldre ift videre oppfølging. Dette arkiveres i barnets mappe i barnehagen.

I tilfeller hvor vi ser at dette ikke er nok for å støtte barnet, eller familien, trekker vi inn kompetanse fra andre tjenester i kommunen. Dette gjør vi i samarbeid og dialog med foreldre med utgangspunkt i å gi barnet et best mulig utgangspunkt for videre utvikling. Det er kommunen som har ansvaret for koordinering av de ulike tjenestene slik at det gis et godt og helhetlig tilbud til barn og foreldre.

Sandefjord kommune har satt i gang prosjektet «Tenk sammen – med barn og unge i sentrum». Med dette prosjektet skal kommunens ulike tjenester sette barn og unge i sentrum slik at de som trenger det får enklere tilgang på hjelp og bedre hjelp. Selve grunntanken for strategien til «Tenk sammen» er samhandling, koordinering og felles innsats slik at barn og unge får riktige tjenester til rett tid.

I vår barnehage har vi gjennom året samarbeid med:

- Barneverntjenesten
- Helsestasjon for barn og unge
- Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)
- BUPA
- Incestsenteret
- Tannhelsetjenesten

- Fysioterapeuter

Andre vi samarbeider med:

- Universitetet i Sørøst Norge
- Melsomvik videregående skole
- Gjennestad videregående skole
- Melsomvik skole
- NAV

QR-kode til informasjon om Tenk Sammen

[Sandefjord - Tenk sammen - prosjektet](#)

7. MEDVIRKNING I PLANLEGGINGSARBEIDET

BARNEPERSPEKTIVET

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntret til at barna kan få gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. Barns synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.».

I Melsomvik barnehagene ivaretar vi barneperspektivet ved å systematisk bruke blant annet observasjoner og barnesamtaler for å dokumentere barns trivsel og interesser. På denne måten kan vi gi barn en stemme inn i små, og store, prosjekter og ulike aktiviteter i barnehagen. Slike verktøy gir oss en god mulighet til å få en oversikt over, og en forståelse for, gruppedynamikken slik at vi kan tilrettelegge for lek og læring i grupper, innad i grupper, og ut ifra individuelle behov.

FORELDREPERSPEKTIVET

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling (barnehageloven §1).

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagen har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling

Foreldremedvirkning og samarbeid i Melsomvik barnehagene:

I våre barnehager er vi opptatt av et godt og nært samarbeid med foreldre og foresatte. Dette innebærer at vi i dialog og i samarbeid vil utvikle, og tilpasse, et godt barnehagetilbud til hvert enkelt barn i våre barnehager. Foreldremedvirkning forstår vi ved at alle foreldre skal oppleve seg hørt i saker som angår deres barn, og i saker som har fellesinteresser for alle barna i barnehagen. Derfor må vi som personal også være tydelige på våre vurderinger ift enkelt barn og vår pedagogiske praksis.

Dette innebærer at personalet skal:

- Få til en god dialog med foreldre ved å daglig gi og etterspørre informasjon om barnet. Det er personalet som har et ansvar for å ta initiativ til slike samtaler.
- Oppfordre foreldre til å gi tilbakemeldinger om hvordan de har blitt møtt, barnets utvikling og om barnets trivsel i barnehagen.
- Være tydelige ved oppstart at tryggheten til barna går gjennom foreldrene og derfor blir det viktig at vi bygger en relasjon som gjør foreldrene så trygge de kan på oss. Vi kan både informere om «Trygghetssirkelen» og bruke den inn i arbeidet med barn og foreldre.
- Gi alle nye foreldre en samtale ved oppstart. Vi bruker et eget skjema for oppstartssamtale som er felles for hele kommunen. Foreldre og pedagogisk leder skriver under etter samtalen.
- Gi alle foreldre et tilbud om samtale en gang om høsten og en gang om våren. Utenom dette kan både foreldre og personal ta initiativ til samtale dersom det er faktorer rundt barnets utvikling/ tilbud som gjør at vi må få til et tettere samarbeid.
- Sende ut informasjon på IST. Det er foreldre selv som er ansvarlig for å holde seg oppdatert på dette.
- Arrangere foreldremøte for nye foreldre hvor vi har fokus på det å være ny i barnehagen, og 1 –2 foreldremøter i løpet av året.
- Dokumentere og fortelle om hverdagen og vår pedagogiske praksis. Dette tenker vi kan skape et bindeledd mellom barnehage og hjemmet, som igjen skaper gode relasjoner og fortellinger mellom foreldre og barnehagen.
- Hver barnehage skal ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg (SU).

Foreldreråd

Foreldrerådet består av alle foreldre/foresatte i barnehagen. Dette skal være et forum hvor foreldre møtes og diskuterer med hverandre. Foreldrene skal velge representanter til samarbeidsutvalget (SU) for barnehagen. Vi har også opprettet et ikke lovpålagt organ (FAU) i barnehagen, etter modell fra skolen. FAU er med på å planlegge og gjennomføre arrangementer i barnehagen, og står ellers fritt til å arrangere treff for foreldre og barn.

Samarbeidsutvalg (SU)

Samarbeidsutvalget består av to representanter fra foreldrene og to representanter fra de ansatte. Foreldrerådet velger hver høst representanter som skal sitte i barnehagens samarbeidsutvalg. Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Utvalget skal drøfte barnehagens ideelle grunnlag, og arbeide for å fremme kontakt mellom barnehage og lokalsamfunnet. Samarbeidsutvalget skal godkjenne årsplanen for barnehagen. Styrer for barnehagen er sekretær/saksbehandler, og har uttalerett, men ikke stemmerett, i saker som tas opp.

8. PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON OG PROGRESJON

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg. lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

Satsningsområdene; relasjon, lek og natur, skaper en ramme og er med på å utvikle det pedagogiske arbeidet vårt i barnehagen. Med utgangspunkt i store og små prosjekter arbeider vi systematisk for å utvikle vår kompetanse som en lærende organisasjon for både barn og voksne.

Dette innebærer at personalet skal:

- Jobbe systematisk etter «Standard for tilrettelagt og likeverdig barnehagetilbud i Sandefjord kommune». Dette betyr at vi sammen i personalet skal definere, og implementere, begreper og føringer som dette dokumentet fastsetter.
- Utarbeide didaktiske planer for små og store prosjekter slik at vi synliggjør praksis og hvilke mål vi arbeider mot. Slik kan vi synliggjøre hvordan vi arbeider helhetlig og tverrfaglig med Rammeplanen.
- Ha et punkt som kalles «vurdering/evaluering» i alle planer og prosjekter. Hele personalgruppen på avdelingen / barnehagen skal være delaktig i denne prosessen.
- Reflektere og drive utviklingsprosesser ut ifra gjeldende planer og andre styringsdokumenter. Det er de pedagogiske lederne som har ansvaret for å drive disse prosessene.
- Pedagogiske ledere skal bruke sin kompetanse om «lærende møter» til å gjøre avdelingsmøter til en arena for refleksjon og utvikling.
- Aktivt arbeide for å være delaktige i prosjekter og utviklingsarbeid. Alle ansatte skal ha en opplevelse av medvirkning og det er viktig at mangfold blir oppfattet som en ressurs.
- Ta utgangspunkt i det barna er opptatt av, eller viser interesse for når vi lager planer og driver prosjekter. Vi dokumenterer og bruker denne pedagogiske dokumentasjonen til videre refleksjon og utviklingsarbeid.
- Utarbeide felles målsetninger inn mot et felles prosjektarbeid. Hver avdeling presenterer hvordan de vil jobbe med dette i det ukentlige skrevet. Videre vil vi hver uke gi en vurdering av hvordan vi har jobbet for å oppnå målsetningene våre.

Progresjon kan defineres som utvikling eller fremgang. I Melsomvik barnehager mener vi at barn utvikler seg og lærer ut ifra egne forutsetninger, erfaringer og interesser.

I barnehagen har vi mange forskjellige barn med ulike behov til ulike tider. De kommer fra ulike familier, ulike kulturer og de har ulik utvikling og temperament. Progresjon for hvert barn kan dermed oppleves ulikt.

I Rammeplanen er det lagt inn en naturlig plan for progresjon i det som er skrevet under hvert av fagområdene. Når vi jobber med det enkelte fagområdet tenker vi at det blir viktig å vise i ulike planer, og i vår dokumentasjon, hvordan vi jobber med denne progresjonen. Slik kan vi systematisk jobbe med progresjon samtidig som vi ser hvert enkelt barn og deres utvikling.

I Melsomvik barnehagene har vi laget et internt dokument som synliggjøre hvordan vi arbeider med fagområdene gjennom en progresjonsplan. Denne progresjonsplanen er tenkt som en veileder for personalet i Melsomvik barnehager. Planen visualiserer progresjon ved hjelp av «trappetrinn». Vi tenker på de yngste som 1-3 år, de mellomste som 2-4 år og de eldste som 4-6 år. Trinnene overlapper hverandre i forhold til alder, ferdigheter og erfaringer.

9. OVERGANGER

NY I BARNEHAGEN

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og romslig at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære

QR-kode til standard for tilvenning

Våre tiltak for å oppnå god overgang fra hjem til barnehage: Dette innebærer at personalet skal:

- Arbeide etter «Standard for tilvenning i Sandefjord kommune». Standarden har fokus på «Trygghetssirkelen» som utgangspunkt for å trygge både foreldre og barn i en oppstartsperiode.
- Tildele alle barn en tilknytningskontakt. Denne tar imot familien og er foreldrenes, og barnas, inngangsport inn i barnehagen.
- Pedagogisk leder har oppstartssamtale med alle foreldre etter en mal som er felles i hele Sandefjord kommune.
- I Trekanten barnehage deles det ut et «hus» hvor foreldre limer på bilder av barnet, den nærmeste familie og andre som er viktige for barnet. Dette opplever vi fungerer som en trygghet for barna og det blir en god måte å visualisere linken mellom hjem/barnehage for de minste.
- Besøksdager i løpet av juni for helt nye barn og foreldre med plan for tilvenning.

[standard-for-tilvenning-i-barnehage_hjemmeside.pdf \(sandefjord.kommune.no\)](#)

OVERGANGER INNAD I BARNEHAGEN

Våre tiltak:

Vi har valgt å kalle barngruppen som skal over til Barnas Hus fra Trekanten for «Matroser». På Barnas Hus fortsetter de som «Matroser» det første året for deretter å bli «Maskinister» og til slutt «Kapteiner». På denne måten starter barna veien til å bli «Kapteiner» allerede på Trekanten.

For å få til gode overganger mellom husene skal personalet:

- Starte med uformelle besøk for Trekantens 3 åringer til Barnas Hus etter påskeferien.
- Ha faste gruppedager 1-2 ganger i uken hvor 3 åringer møtes og blir bedre kjent med barn og personal fra begge avdelingene. Personalet som skal følge barngruppen over til Barnas Hus blir ansvarlig for gjennomføringen av disse gruppene.

- Sende ut brev i månedsskifte mai/juni til foreldre hvor det gis informasjon om plan for «Matrosene».
- Pedagogene fra de ulike avdelingene har en overgangssamtale i mai/juni for å sikre at viktig informasjon blir overført. Pedagogisk leder på Trekanten kaller inn til disse samtalene.

OVERGANG BARNEHAGE - SKOLE

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

Våre rutiner for samarbeid med skolene:

- [KBU-SKO sammenheng og samarbeid i overgangen fra barnehage til skole og SFO - Compilo \(ksx.no\)](#)
- [KBU-SKO plan for pedagogisk samarbeid og kompetanseoverføring - Compilo \(ksx.no\)](#)
- [KBU-SKO - Informasjon om skolestarteren \(skjema\) - Compilo \(ksx.no\)](#)

Våre tiltak for å oppnå god overgang til skolen:

- Sandefjord kommune har utarbeidet en plan som beskriver samarbeid og aktivitet for barna (og deres foreldre) som skal begynne på skolen.
- Barnehagen har egen plan for tilbudet til skolestarterne, som foreldrene får utdelt på høsten når vi starter med aldersinndelte grupper.
- Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene overbringe informasjon om barnets trivsel og utvikling til skolen, slik at skoletilbudet i størst mulig grad er tilrettelagt.

Vi i Melsomvik barnehager er opptatt av at barnehagetiden skal avsluttes på en god måte. Det skal oppleves som spesielt å være de største i barnehagen. De som skal begynne på skolen blir samlet i «Kapteingruppa» en gang i uka. Barnas interesse og medvirkning i prosjektarbeid blir gjennomgående hele året.

Dette innebærer at personalet skal:

- Følge opp plan for overgang barnehage – skole - SFO i Sandefjord kommune.
- I samarbeid med Melsom skole skal det utarbeides en lokal plan for samarbeidet mellom barnehagen og skolen.
- Skolestartere som tilhører andre skolekretser, vil få en plan som er utarbeidet av skolen og barnehagen som er i deres skolekrets.

10. VIKTIGE DATOER OG MERKEDAGER

Hva skjer i Melsomvik barnehager 2023-2024

arrangementer og tradisjoner

August	
1. aug	Oppstart barnehageåret 2023/2024
14. og 15.	Planleggingsdag, barnehagen er stengt
September	

Sep.	Barnas Hus: Foreldresamtaler for barn som har kommet over fra Trekanten barnehage.
19 sep.	Foreldre melder fra om ferie i høstferien (uke 41). Avkrysning skjer på IST.
Uke 38	Brannvernuke med opplæring og øvelse i barnehagetiden.
27..sep	Foreldremøte. Felles foreldremøte for både Barnas Hus og Trekanten barnehage Foreldremøte kl. 18 – 20 på Barnas Hus. Agenda kommer i forkant av møte.
Oktober	
	SU- møte, (samarbeidsutvalget). Felles for barnas hus og Trekanten. Innkalling sendes SU representanter.
24. okt	Markering av FN – dagen 24.okt
November	
Uke 43 - 48	Foreldresamtaler med pedagogisk leder i denne perioden. (På Barnas Hus gjelder dette i utgangspunktet ikke for de som gjennomførte samtale i september).
Dato kommer	Barnas Hus. Foreldregløgg og pepperkaker. Trekanten. Foreldregløgg og pepperkaker.
Desember	
Dato kommer	Trekanten. Nissefest i barnehagetiden. Barnas Hus. Nissefest i barnehagetiden
13. des	Luciamarkering i barnehagetiden.
22.des	Siste dag før julestengt.
27 – 29. des	Barnehagen stengt.
Januar	
2. jan	Planleggingsdag, barnehagen er stengt.
3. jan	Første dag i barnehagen i 2023.
Uke 5	Brannvernuke med opplæring og øvelse i barnehagetiden.
31.jan	Foreldre melder fra om ferie i vinterferien (uke 8). Avkrysning skjer via IST.
Februar	
6.feb	Markering av samefolkets dag.
Dato kommer	Trekanten. Fastelavn/Karneval Barnas hus. Fastelavn/ karneval.
	SU- møte (samarbeidsutvalget). Innkalling sendes SU representanter.
Mars	
13.mars	Foreldre melder fra om ferie påskeuka. Avkrysning skjer via IST.
April	
Uke 13 27.apr	Påske Barnehagen stenger kl 12
28.mars-1 april	Påskeferie, barnehagen er stengt.

April	Foreldremøte/Temamøte/Dugnad. Ser an, mer informasjon kommer.
April/mai	Foreldresamtaler med pedagogisk leder for alle barn.
Mai	
6. mai	Barnas Hus. Fotografering.
7. mai	Trekanten. Fotografering.
10.mai	Planleggingsdag, barnehagen er stengt.
16. mai	17. mai. Vi forbereder oss til den store dagen.
Juni	
Juni	Foreldremøte «nye» foreldre på Trekanten
Juni	Barnas Hus. Sommerfest. (Markerer avslutning for årets Kapteiner og barnehageåret med bespisning. Arrangementet er i samarbeid med FAU). Trekanten. Sommerfest. (Markerer avslutning på barnehageåret med bespisning. Arrangementet er i samarbeid med FAU). Informasjon kommer.
Uke 23	Informasjon ut til foreldrene om hvilken avdeling barnet kommer på til høsten. Barnehagene har en plan for besøk på nytt hus og for å sikre gode overganger.
6. juni	Planleggingsdag, barnehagen er stengt.
Uke 28-30	Barnehagene sommerstengt.

Faglig ansvarlig for årsplanen ved styrer: Tonje L. Sjøbakken

Årsplanen ble fastsatt i barnehagens Samarbeidsutvalg den 29.06.23

